

”Projekt Nordsångare
-Abisko, Vittangi m m 24/6-29/6 2003
Kent Carlsson, Nicke Helldorff och Anders Kjellson

Lappmes

Tisdag 24/6

Hämtade upp Kent vid 7-tiden och vi tog oss till Arlanda. Anders var redan där och vi tog en fika under det att de första planerna lades upp och en förväntad artlista sammanställdes. Anders och Kent hade rekat på var sitt håll så jag kunde tryggt bara följa med.

Flygresa utan krångel och väl framme i Kiruna hämtade Anders ut vår hyrbil, en Opel Vectra. Vi stuvade in packningen i regnet. Strax nog var vi framme vid **Eiscat-avfarten** där en *dvärgsparv* sjöng och visade upp sig fint.

Några kilometer till och vi kom fram till **rymdfysikinstitutionen**. Anders hade fått reda på att en lappmes bodde i holk nr 15. Tio minuters promenad utmed holkar bebodda av *svartvita flugsnappare* och vi kom fram till nr 15 där genast en *lappmes* tittade ut och for iväg. Självt såg jag den inte så det blev några oroliga minuter innan fågeln återvände till sin holk. Kanonobs och lifer för både Anders och mig. Fast kanske lite för lätt...

In till Kiruna för en bit mat. Hittade en pizzeria där vi beställde pizza och lättöl. De senare visade sig vara starköl vilket vi inte kände men upptäckte när notan kom. Efter visst palaver betalade vi för lättöl till slut. Handling på ICA i Kiruna.

Nästa stopp var den lilla sjön **Yli Lombolo** i södra Kiruna där bl a en *smalnäbbad simsnäppa* och ett par *svarthakedopping* sågs. I videmarkerna runt sjön sjöng en *blåhake* och flera *ängpiplärkor*. Färden fortsatte sen mot Abisko. Vi hade glömt köpa T-sprit så vi körde in till Abisko och handlade och sen tillbaks mot Kiruna någon mil till **Stordalens naturreservat**, ett större myrområde. Från vägen var det inte alls skyltat utan en P-ficka var enda tecknet. Leden inne i reservatet var dock välspängad och fin. En *grönbena* visade upp sig på närhåll och 5-6 småspovar spelade. En *smalnäbbad simsnäppa* och en *brushane* for förbi. Ute på en kulle stod ett gäng andra skådare som var deltagare i en fågelkurs i STF: s regi. När de avlägsnade sig stötte Anders och jag en *dalripetupp* som var väldigt orädd och kunde beskådas på några meters håll. Lite oväntat, men mycket kul hördes ett fantastiskt fint spel av *dvärgbeckasin*. Fågeln sågs också flyga över oss.

Stordalens Naturreservat

Vi hittade en hyfsad tältplats vid Tornehamn bland tyska husbilar och te och smörgås och en liten skål för nya lifern intogs. Vi 23-tiden tog vi bilen tillbaks fem km till **västra**

järnvägstunnelmynningen. Där stod redan ett par skådare som signalerade att *nordsångaren* fanns där. Visst, ännu en lifer! När de andra gått tog vi oss över järnvägen och upp i den branta slänten. Vi sjönk ner bland björkarna och lyssnade på sången och Anders plockade fram en liten konjaksplunta. Lite märkligt att dessa hett eftertraktade arter lappmes och nordsångare som varit plomber i listan i alla år bara hängdes in så där lätt första dan.

Vi la oss till slut lyckliga.

Stegmätaren visade på 18000 steg.

Dagens art: nordsångare

Onsdag 25/6

Steg inte upp förrän vid halv åtta. Frukost vid vattnet och sen ner till Abisko naturrum där det gjordes en kontroll av obslistorna. Vi tog sen första liften upp mot **Njulla**. Magnifik lifttur! Uppe vid liftstationen sågs en *ringtrast*, möjligen en 2K-hanne. Vi knallade på upp mot toppen med

sällskap av flera *ljungpipare* och väl framme sågs några *snösparvar*. Vi vandrade sedan mot **Slättatjåkka** och i dess sluttningar rastade vi och åt korv med bröd. Runt oss sjöng snösparvar. Som matställe imponerande, med Njulla i förgrunden och Torneträsk i bakgrunden. Vi fortsatte utmed sluttningen men dippade på målarterna fjällabb och fjällpipare. *Stenskvättor* och vacker utsikt behållningen.

Liftfärden ner var ännu mer magnifik. Lite halvläskigt, men häftigt! Nere i Abisko gick vi ner till **Fågelkullen** vid fågelskyddsområdet och beskådade 2 *mosnäppor* i spelflykt. Ett tjugotal *silvertärnor* häckade på en av holmarna. Dessutom sågs två *gluttsnäppor* och en *lärkfalk* förbi.

Tillbaks till vårt högkvarter och en middag med sill och potatis vid stranden igen. En svärta och några sjöorrar förgyllde ytterligare. På kvällen togs en liten promenad upp till fjällkyrkan och rallarbostäderna uppe i sluttningen ovanför Tornehamn. På vägen sjöng en blåhake.

Stegmätaren stannade på 25000 steg.

Dagens obs: Mosnäppornas spel(?)

Torsdag 26/6

Vi vaknade till smatter av *smålom*. Efter frukost packade vi ihop vårt tält och åkte västerut.

Dagens mål var **Trollsjön**. Väret var mulet och duggregnet hängde i luften. Vandringen i **Kärkevagge** var rätt jobbig med mycket stigning. Vi hamnade mitt i en STF-grupp och man kunde ju inte vara sämre än gamla tanter så det var bara att bita ihop. Anders visade sig vara en riktig bergsget som höll hög fart. Kent och jag kom flämtande efter. På vandringen upp sågs två *vinterhämplingar* och Kent upptäckte en vit prick på en klippa som efter noggranna studier visade sig vara en *fjällripa*.

Trollsjöns inramning var fantastisk med branta svarta bergskanter som stupade ner mot sjön. Sjön ska ju vara Sveriges klaraste med siktdjup på 35 meter vilket visade sig vara en ren bluff.

Siktdjupet var 0 meter då sjön fortfarande var istäckt! I en vak simmade ett par *alfågel*.

Framme vid Trollsjön intogs en läcker kötsoppa, svettiga kläder vädrades och vissa av oss vilade ögonlocken. Vädet sprack upp och det blev lite klarare sikt. *Ringtrastarna* kom igång med sin sång och kanske så många som 10 ringtrastar sågs och hördes under nedfärden. Vid bilen sågs en *hermelin*.

Trollsjön

Vi tog oss ner till Abisko turistanläggning och där togs en välbehövlig bastu och dusch. Vi hade planerat att bo där under natten, men allt var upptaget så vi beslöt tälta igen. De sparade boendepengarna la vi i stället på en brakmiddag på stationen. Träffade också SOF:s styrelse där, som fiffigt nog lagt ett av sina styrelsemöten till Abisko.

Efter maten rullade vi ner till Fågelkullen igen utan att se något speciellt nytt från gårdagen. Vi tog oss tillbaka till Tornehamn där vi hade sett ut en finare tältplats, just på gamla hamnplatsen. Efter tältresning åkte vi tillbaka till linbanan som tre dar i veckan har midnattssolkörning mellan 2200 och 01.00. Vi var väl ett trettiotal personer som åkt upp på natten. Vi struntade i midnattssolen, som heller inte gick att se för det var mulet, vi var ute efter *fjällpipare* som vi till slut fick se flygande och spelande (?) över oss. Natten avslutades med en dos *nordsångare* vid tunnelmynningen igen.

Stegmätaren visade 34000 steg!

Dagens obs: alla ringtrastarna i Kärkevagge.

Fredag 27/6

Vaknade med tältobs av resans enda *strömstare* som flög förbi. Jag var visserligen uppe och såg fågelmen men i mitt sömndruckna tillstånd fattade jag inte var det var. Lyckligtvis har Kent ett bra öra och bestämde den inifrån tältet. Anders hade en botanisk lektion där vanliga fjällväxter gicks igenom. Hopplockning igen. Tyvärr pajade stativhuvudet för mig så det kändes lite motigt ett tag. Vi tog i alla fall bilen till Kiruna för kartinköp och ny proviantering. Hamnade mitt i Kirunafestivalen och vi tog en kort tur bland karuseller och terrängfordonsutställning. Till lunch åt vi wokad älg. Måste varit en liten kalv för det märktes inte i magen att vi ätit. Langos och korv fick komplettera måltiden.

Färden fortsatte till **Vittangi** där vi hittade en mysig camping och en trevlig fyrbäddstuga som vi intog. Målet för dagen var det stora myrkomplexet **Ripakaisenvuorma och sjön Kulijärvi**. Det låg bara två mil norr om campingen, inte ens ett stenkast med norrländska mått mätt. Myrvandringen var fin. Sällskap av mygg hade vi så det räckte. En liten flock *korsnäbb*, troligen mindre,

flög över. Vi kryssade mellan tuvorna och rastade vid en av småtjärnarna. Ett *sångsvanpar* skällde ut oss. En flock *sjöorrar* och två *storlommar* låg ute på sjön. Vid fiket kom fyra *sidensvans* överflygande. Häftigt att träffa på denna art på häckplats. Vi hoppades stöta på *lavskrika* på bergslutningen utmed myren vilket vi till slut också gjorde. Nästan framme vid vägen fanns en häftig tall med massor av håll. Vi hade kollat den på utvägen, nu såg vi baksidan av tallen. Anders tyckte att det var slöseri på ett sånt boträd om verkligen ingen bodde där så efter några försynta knackningar på trädet tittade en *lappmes* ut. Häftigt ädelkruss! En *tjäderhöna* stöttes också.

Tillbaks vid Vittangi tittade vi vid **tjärnen vid kyrkan**. Fullt med ungar av *knipa* och en *kricka* låg bl a där. Alldeles innan campingen fick vi i morgonljus se en *jorduggla* flygandes över älven.

Stegmätaren på 25000 steg

Dagens obs: Lappmes

Dvärgsparv

Lördag 27/6

Tidig väckning efter bara några timmars sömn. Området runt campingen utforskades. En gammal *havsörn* satt i en trädtopp på andra sidan älven. Höjdaren blev en sjungande *dvärgsparv* som sågs kanonbra och fotograferades. Sparven larmades ut på rikslarm och 300-svararen. Bara en sån sak! Övrigt sågs *storskrak* och bestämningsproblematik av honfåglar av skrak diskuteras flitigt. Också här flög några *sidensvansar*.

Tillbaks i stugan funderades det över dagens upplägg. På 300-svararen berättades det om videsparvar vid **Luspbryggan** i Porjus. Anders uttalade en stark önskning att jobba på dem. Det var ju en kort liten färd dit på bara 16 mil... Vi andra hade inget bättre förslag så kosan ställdes mot Stora Lulevatten. Om inte annat kunde det vara kul att se denna klassiska lokal. Resan dit halvsov passagerarna mest. Resans enda *skäggdopping* sågs från vägen.

Vi tyckte det var konstigt att ett ställe som Luspebryggan över huvud taget finns på kartan. Det var nämligen bara myrmark. Inga videsparvar men gott om *rödvingtrast* och *bergfink*.

Belöningen för vårt slit var en kull *hökuggla*. Åtminstone två stora ungfåglar sågs kanonbra.

Vi behövde fylla på blodsockret. Kent och min mage pallade inte för mer av det förföriska fjällgodis Anders infört i form av jordnötter, russin och mandelbeskvier. Låter inge vidare, men visade sig vara helt vanebildande. Det fick bli gatuköket i Porjus med var sitt "supermeal". Med förnyade krafter sökte vi videsparven men fick till slut inse att det var ett dipp.

Tillbaks till Vittangi för en fika och hämtande av en glömd kamera och sen raskt vidare mot de verkliga ödemarkerna. Vi passerade **Masugnsbyn** på vägen. Icaféren hade bytt namn till Azurboden! Målet var blåttjärtskogen **Nakkajärvi** några mil norr om Kangas. Vilken formidabel skog! Gamla flerhundraåriga tallar som alla bar kraftiga spår av skogsbrand dominerde. Kunde inte låta bli att gå fram och krama om alla som jag gick förbi. Fågelmässigt hittade vi bo av *grå flugsnappare*, hörde en hel del *gök* och *rödstjärt* (ej blå...) och gick på en *lavskrika*.

På väg mot nästa stopp såg Anders resans enda *stenfalk*, som tyvärr missades av oss andra. Vid en älv gjorde vi upp eld och lagade en måltid av pasta, tomatås och soltorkade tomater. Nästa stopp var **Soursamyrarna** öster om Pajala. Kent hade varit där för 27 år sen och sett flera lappugglor. Mycket hinner dock hända med både skog och minne på sån tid så vi dippade här. Älg och *skogshare* dock och på hemvägen fick vi stanna för att inte köra över en *tjädertupp* som gick över vägen. Åter i Vittangi kl 02.00.

Stegräknaren stod på 22000 steg, bilmätaren på 64 mil!!!

Dagens obs: dvärgsparv

Söndag 29/6

Anders och jag hade sovorrn till klockan 9. Kent hade redan varit uppe och kontrollerat att *dvärgsparven* var på plats och dessutom hört en *ärtsångare*. En liten förmiddagspromenad hanns med innan dusch och hoppackning/städning.

På vägen ut ur Vittangi stannade vi vid sjön **Poisenjärvi** utan något resultat. Vi hade en timme på oss innan vi skulle checka in och då slöjdställningen var stängd åkte vi alla ner till LKAB:s kylvattendammar där en *mosnäppa* med unge sågs. Vid **Yli Lombolo** sågs *svarthakedoppingarna* igen, nu med ena fågeln på bo och en vacker bild av *blåhake* i videsnår trodde vi skulle avsluta resan. Ett stopp till vid en större sjö brevid gav dock ytteligare fyra *svarthakedoppingar* och en flock med 13 *salskrakar* vilket blev resans sista art och mitt 16:e årskryss denna resa. Mycket folk på flygplatsen. Fler hade väl varit på Kirunfestivalen. Kent hade problem återigen med att komma förbi säkerhetskontrollen. Denna gång godkändes inte ringmärkningstången. Flygresan utan problem, vi hade fått platser med benutrymme även för mig. Anders flyg var tyvärr inställt och i skrivande stund vet jag inte hur han kom hem. Vi pallade inte för Anders idé att stanna några timmar extra och kolla dvärgsumphönan i Angarn. Nöjd med vad vi upplevt tog vi avsked och konstaterade att vi redan har planer för nästa resa till Varanger, Kolahalvvön, Ryssland eller...

Stegmätaren visade blygsamma 6000 steg

Dagens art: Salkrake

Eskilstuna 30/6 2003

Nicke Helldorff

Artlista 24/6-29/6

Smålom enstaka Torneträsk

Storlom flera obsar i lämpliga lokler

Skäggdopping 1 ex på väg mot Porjus

Svarthakedopping 2+4 ex i Kiruna

Sångsvan några obsar, bl par med 4 ungar i Stordalen

Bläsand några i Ylilombolo

Kricka några ex i Vittangi

Gräsand några i Yli Lombolo, ett ex i Torneträsk

Vigg flera ex i lämpliga lokaler

Alfågel 2 ex Trollsjön

Sjööorre En liten flock Torneträsk, 6 ex Ripakaisenvuorma

Svärta 1 hane Torneträsk

Knipa Flera obsar i lämpliga lokaler, fullt med ungar i Vittangi

Salskrake 13 ex Kiruna

Småskrake flera obsar i lämpliga lokaler

Storskrake 1 hona i Vittangi

Havsörn 1 ad Vittangi

Stenfalk 1 ex norr Kangas

Lärfalk 1 ex Abisko

Dalripa enstaka obsar, bl a 3 ex från liften mot Njulla

Fjällripa 1 ex Kärkivagge, 1 ex hörd Njulla

Tjäder 1+1 ex (hona) Ripakaisernvuorma, 1 hane nära Vittangi

Större strandpipare enstaka obsar

Fjällpipare 1 ex Njulla

Ljungpipare flera obsar i lämplig miljö, särskilt på Njulla

Mosnäppa 2 ex Abisko, 1 ad + 1 pull Kiruna

Brushane 1 hane + 1 hona Stordalen

Dvärgbeckasin 1 (?) spelande Stordalen

Enkelbeckasin enstaka obsar på lämplig lokal
Morkulla enstaka obsar under nattid
Småspov Minst 5 ex Stordalen
Rödbena 1 ex Slåttatjåkka
Gluttsnäppa 2 ex Torneträsk, 1 ex Lupebryggan bl a
Grönbenan minst 1 ex Stordalen samt hörd lite varstans
Drillsnäppa bl a 2 ex Abisko, 2 ex Vittangi
Smalnäbbad simsnäppa 1 ex Yli Lombolo, 1 ex Stordalen
Fiskmås obsad i lämpliga lokaler
Silvertärna obsad i lämpliga lokaler, särskilt Torneträsk
Ringduva 1 ex Kangas
Gök hörd nästan vid varje lokal
Hökuggla 2 juv Luspebryggan
Jorduggla 1 ex Vittangi
Ladusvala talrik i Vittangi
Hussvala talrik vid lämpliga lokaler, t ex Vittangi
Trädpiplärka enstaka obsar, bl a 2 ex liften till Njulla
Ängspiplärka talrik i lämpliga lokaler
Gulärta 1 ex Torneträsk, 2 ex Ripakaiservuorma, (häckande thunbergi)
Sädesärta enstaka ex
Sidensvans 4 ex Ripakaiservuorma, 2 ex Nakkajärvi, 2 ex Vittangi

Strömstare 1 ex Tornehamn
Järnsparv enstaka ex bl a från liften till Njulla
Blåhake enstaka ex i lämpliga lokaler
Rödstjört 1 ex hörd Tornehamn, flera x Nakkajärvi bl a
Stenskvätta enstaka ex i lämpliga lokaler
Ringtrast 1 ex Njulla, kanske 10 ex Kärkivagge
Koltrast enstaka ex Abisko och på väg från Vittangi
Björktrast allmän
Taltrast enstaka ex, 1 ex Abisko
Rödvingetrast allmän
Sävsångare enstaka ex i lämplig lokal
Ärtsångare 1 ex Vittangi
Nordsångare 1 ex västra tunnelmynningen Abisko
Lövsångare allmän
Grå flugsnappare 1 ex Tornehamns fjällkyrka, 1 ex Nakkajärvi
Svartvit flugsnappare enstaka ex vid holkar i Kiruna och Vittangi
Lappmes 1 ex holk nummer 15, Kiruna, 1 ex Ripakaiservuorma
Talgoxe 2 ex under resan
Lavskrika 1 ex Ripakaiservuorma, 1 ex Nakkajärvi, 1 ex Pajala
Skata enstaka ex Abisko, Kiruna och Vittangi
Kråka inte alls allmän, enstaka ex, endast 1 ex Abisko
Korp också fåtaligare än förväntat
Stare 1 ex Abisko
Gråsparv 1 ex Abisko, några i Kiruna
Bofink enstaka spridda ex

Bergfink överallt
Grönfink några ex Luspebryggan
Grönsiska enstaka ex
Vinterhämpling 2 ex Kärkivagge
Gråsiska överallt
Ob. Korsnäbb en liten flock Ripakaisnuorma
Snösparv kanske 10 ex Njulla-Slåttatjåkka
Gulsparv 2 ex bl a Vittangi
Dvärgsparv 1 ex Kiruna, 1 ex Vittangi
Säv sparv enstaka ex samt ungar i lämpliga lokaler
Summa 84 arter
Däggdjur: älg, ren, skogshare, hermelin